

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN THỊ TÂM

**NGHIÊN CỨU VÀ ĐỀ XUẤT MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG
CAO VAI TRÒ CỦA PHỤ NỮ NÔNG THÔN TRONG PHÁT TRIỂN
KINH TẾ HỘ Ở HUYỆN ĐỒNG HỖ TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 603110

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Ngô Xuân Hoàng

Thái Nguyên – 2012

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn “*Nghiên cứu và đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao vai trò của phụ nữ nông thôn trong phát triển kinh tế hộ ở huyện Đồng Hỷ tỉnh Thái Nguyên*” được thực hiện từ tháng 11/2010 đến tháng 5/2012. Luận văn sử dụng những thông tin từ nhiều nguồn khác nhau. Các thông tin này đã được chỉ rõ nguồn gốc, có một số thông tin thu thập từ điều tra thực tế ở địa phương, số liệu đã được tổng hợp và xử lý.

Tôi xin cam đoan rằng đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Các tài liệu tham khảo có nguồn gốc trích dẫn rõ ràng.

Thái nguyên, ngày ...tháng...năm 2012

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Tâm

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian thực hiện luận văn, tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ quý báu của nhiều tập thể, cá nhân trong và ngoài trường.

Trước hết, tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Ban chủ nhiệm khoa Đào tạo Sau Đại học cùng các thầy cô giáo trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh đã tận tình giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập tại trường.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến TS. Ngô Xuân Hoàng – Phó hiệu trưởng trường Cao đẳng Kinh tế kỹ thuật, người đã tận tình chỉ bảo, giúp đỡ tôi trong thời gian thực hiện luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn các đồng chí lãnh đạo UBND huyện, các phòng chức năng của huyện Hồng Hỷ tỉnh Thái Nguyên và các hộ nông dân đã giúp đỡ và tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong quá trình thu thập thông tin để thực hiện luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái nguyên, ngày ...tháng...năm 2012

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Tâm

M Ụ C L Ụ C

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
M Ụ C L Ụ C.....	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT.....	vi
DANH MỤC BẢNG, BIỂU.....	vii
MỞ ĐẦU	i
1.Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục Tiêu Nghiên cứu	2
2.1. Mục tiêu chung	2
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
3.1. Đối tượng nghiên cứu.....	3
3.2. Phạm vi nghiên cứu	3
4. Ý nghĩa khoa học của đề tài nghiên cứu.....	4
5. Bố cục của luận văn.....	4
Chương 1	4
CƠ SỞ KHOA HỌC VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	5
1.1. Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế hộ	5
1.1.1. Giới và giới tính.....	5
1.1.2. Hộ gia đình và kinh tế hộ gia đình	8
1.1.3. Vị trí và vai trò của lao động nữ trong phát triển kinh tế hộ.....	10
1.1.4. Vai trò của lao động nữ nông thôn của một số nước trên thế giới và ở Việt Nam	16
1.1.5. Một số vấn đề cơ bản đặt ra đối với lao động nữ nông thôn	26
1.2. Phương pháp nghiên cứu	33

<i>1.2.1. Phương pháp tiếp cận nghiên cứu</i>	33
<i>1.2.2. Phương pháp chọn mẫu nghiên cứu</i>	33
<i>1.2.3. Phương pháp thu thập số liệu</i>	35
<i>1.2.4. Phương pháp xử lý số liệu</i>	36
<i>1.2.5. Phương pháp phân tích đánh giá</i>	36
<i>1.2.6. Hệ thống các chỉ tiêu phân tích</i>	37
<i>1.2.6.1. Các chỉ tiêu phản ánh điều kiện sản xuất của hộ</i>	37
Chương 2	39
THỰC TRẠNG, VAI TRÒ CỦA PHỤ NỮ NÔNG THÔN TRONG	39
PHÁT TRIỂN KINH HỘ Ở HUYỆN ĐỒNG HỖ - TỈNH THÁI NGUYÊN	39
2.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của huyện Đồng Hỷ	39
<i>2.1.1. Điều kiện tự nhiên</i>	39
<i>2.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội</i>	44
2.2. Thực trạng vai trò lao động nữ nông thôn trong phát triển kinh tế hộ	53
<i>2.2.1. Khái quát thực trạng về vai trò của phụ nữ trên địa bàn huyện Đồng Hỷ</i>	53
<i>2.2.2. Thực trạng, vai trò của lao động nữ trong các hộ điều tra</i>	59
<i>2.2.3. Một số tồn tại và nguyên nhân làm hạn chế vai trò của lao động nữ trong phát triển kinh tế hộ</i>	80
Chương 3	82
QUAN ĐIỂM, PHƯƠNG HƯỚNG VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM	82
NÂNG CAO VAI TRÒ PHỤ NỮ NÔNG THÔN HUYỆN ĐỒNG HỖ	82
TỈNH THÁI NGUYÊN	82
3.1. Quan điểm về việc nâng cao vai trò của phụ nữ nói chung và phụ nữ nông thôn nói riêng	82

<i>3.1.1. Quan điểm lựa chọn giải pháp</i>	82
<i>3.1.2. Cơ sở khoa học của những giải pháp</i>	82
3.2. Mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của huyện Đông Hỷ	83
<i>3.2.1. Quan điểm chủ đạo đối với phát triển</i>	83
<i>3.2.2. Mục tiêu phát triển</i>	84
3.3. Giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao vai trò của lao động nữ trong phát triển kinh tế hộ	85
<i>3.3.1. Nhóm giải pháp chung</i>	85
<i>3.3.2. Giải pháp cho nông hộ</i>	91
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	96
I. KẾT LUẬN	96
III.KIẾN NGHỊ	97
TÀI LIỆU THAM KHẢO	99
I. Tiếng việt	99
III. Internet	102

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

STT	Từ viết tắt	Nguyên nghĩa
1	LHQ	Liên hợp quốc
2	CNXH	Chủ nghĩa xã hội
3	CP	Chính phủ
4	CTXH	Tổ chức xã hội
5	TW	Trung ương
6	QĐ	Quyết định
7	CT	Chỉ thị
8	NQ	Nghị quyết
9	UBQG	Ủy ban quốc gia
10	BCH	Ban chấp hành
11	UBND	Ủy ban nhân dân
12	HĐND	Hội đồng nhân dân
13	QH	Quốc hội
14	CBCC	Cán bộ công chức
15	ĐBQH	Đại biểu quốc hội
16	CNH- HĐH	Công nghiệp hóa - hiện đại hóa
17	TNHH	Trách nhiệm hữu hạn

DANH MỤC BẢNG, BIỂU ĐỒ

Bảng 1.1: Tỷ lệ phụ nữ tham gia công tác Đảng chính quyền các cấp năm 2010	22
Bảng 1.2: Tỷ lệ lao động nữ đang làm việc phân theo ngành kinh tế.....	24
Bảng 1.3: Tỷ lệ phụ nữ là đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp ở tỉnh Thái Nguyên nhiệm kỳ 2011 – 2016.....	25
Bảng 1.4: Kết quả chọn mẫu điều tra.....	34
Biểu đồ 2.1: Bản đồ hành chính huyện Đồng Hỷ	40
Bảng 2.1: Dân số trung bình phân theo giới và phân theo thành thị nông thôn của Huyện Đồng Hỷ năm 2011	45
Bảng 2.2: Lao động phân theo các ngành của Huyện Đồng Hỷ_Trong giai đoạn 2009- 2011	46
Biểu đồ 2.2: Cơ cấu sử dụng đất của huyện Đồng Hỷ.....	47
Bảng 2.3: Tình Hình sử dụng đất của Đồng Hỷ năm 2011.....	47
Bảng 2.4: Phát triển kinh tế của Huyện giai đoạn 2005- 2010	51
Biểu đồ 2.3 : Phân bố lực lượng lao động nữ huyện Đồng Hỷ theo dân tộc	54
Biểu đồ 2.4: Biểu đồ phân bố lực lượng lao động nữ huyện Đồng Hỷ theo nhóm tuổi	55
Biểu đồ 2.5: Trình độ học vấn của lao động nữ của Huyện Đồng Hỷ.....	56
Bảng 2.5: Trình độ chuyên môn của lao động nữ huyện Đồng Hỷ năm 2011	57
Bảng 2.6: Lực lượng lao động phân theo các ngành Huyện Đồng Hỷ	58
Bảng 2.7: Tỷ lệ nữ làm chủ hộ và tham gia tham gia quản lý kinh tế và điều hành sản xuất trong các hộ điều tra năm 2011	60

Bảng 2.8: Phân công lao động sản xuất và người ra quyết định trong trồng trọt của các nhóm hộ điều tra	62
Bảng 2.9: Phân công lao động sản xuất và người ra quyết định trong Chăn nuôi của các nhóm hộ điều tra	64
Bảng 2.10. Phân công công việc ngày trong nhóm hộ nghiên cứu.....	65
Biểu đồ 2.6: Phân chia thời gian lao động của lao động nữ trong năm	69
Bảng 2.11: Tiếp cận thông tin sản xuất của lao động nữ	70
Bảng 2.12: Phụ nữ với việc tiếp cận các kênh thông tin và Các quan hệ xã hội	71
Bảng 2.13: Đứng tên trong giấy chứng nhận quyền sử dụng đất của hộ năm 2011	73
Bảng 2.14: Quyền quản lý tài chính và ra quyết định trong gia đình	74
Biểu đồ 2.7 : Tỷ lệ biết chữ giữa lao động nữ và lao động nam	75
Biểu đồ 2.8 : Tỷ lệ Thời gian chăm sóc sức khỏe của các thành viên trong gia đình.....	77
Bảng 2.15: Vai trò của lao động nữ trong việc tạo ra thu nhập của hộ gia đình tại huyện Đồng Hỷ năm 2011	78

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Người phụ nữ Việt Nam có một truyền thống vẻ vang trong lịch sử dân tộc. Qua thăng trầm của lịch sử, ở thời đại nào gương mặt phụ nữ cũng hiện lên rạng ngời cùng với những chiến công hiển hách của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ Quốc. Phụ nữ là người chống giặc ngoại xâm kiên cường bất khuất lao động cần cù, thông minh, sáng tạo, gìn giữ giống nòi và phát huy giá trị văn hoá dân tộc.

Giải phóng phụ nữ, nâng cao năng lực và vị thế, vai trò của phụ nữ, trong xã hội là một mục tiêu quan trọng, một cuộc đấu tranh vô cùng cam go, quyết liệt và dai dẳng diễn ra trong mỗi con người, trong từng gia đình và toàn xã hội. Chủ tịch Hồ Chí Minh là người khởi xướng con đường giải phóng phụ nữ tại Việt Nam. Người đã thức tỉnh phụ nữ tham gia giải phóng dân tộc, nhân loại và từ đó giải phóng chính mình. Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn cảm thông sâu sắc với nỗi thống khổ của người phụ nữ Việt Nam dưới ách thống trị của thực dân pháp và bọn phong kiến tay sai. Người xác định rõ, bất bình đẳng nam nữ không đơn thuần là bị ảnh hưởng bởi tư tưởng lạc hậu mà chủ yếu là do chế độ kinh tế- xã hội. Hồ Chí Minh vị lãnh tụ của dân tộc Việt Nam là người đầu tiên kêu gọi “ ***Thực hiện nam nữ bình quyền***”, người luôn coi sự nghiệp giải phóng phụ nữ là một mục tiêu cách mạng [43]. Người luôn quan tâm đến việc xoá bỏ tư tưởng “ *Trọng nam khinh nữ* “, tạo mọi điều kiện để phụ nữ phát huy tài năng, sức lực của mình [44].

Từ sau đại hội Đảng toàn quốc lần thứ IV đến nay, những chính sách đổi mới kinh tế của Đảng và Nhà nước ban hành đã làm thay đổi mọi mặt đời sống, kinh tế, xã hội của nhân dân cả nước, từ thành thị tới nông thôn, từ miền xuôi đến miền núi, lúc này phụ nữ đã có mặt trên tất cả các lĩnh vực xã hội với trình độ học vấn và năng lực chuyên môn không ngừng được nâng cao. Đặc biệt ở khu vực nông thôn, vai trò của người phụ nữ được đánh giá cao hơn nữa trong phát triển kinh tế hộ gia đình, họ hoạt động trong nhiều ngành nghề để tăng thu nhập, cải thiện đời sống. Họ đã và đang tích cực tham gia với các hoạt động sản xuất và đóng vai trò quan trọng trong phát triển kinh tế ở nông thôn.